

nedlægges og til Bestemmelse af, under hvilken eller hvilke Jurisdictioner de skulle gaae ind, enten en Lov, hvorved dette umiddelbart fastsættes, eller i alt Fald en Lov, ved hvilken Regjeringen specielt bemyndiges til derom i hvert enkelt Tilfælde at anordne det Fornødne. Det er dette Punkt, hvori jeg afviger fra den ærede Rigsdagsmand for Veile Amts 3die Valgfreds (Stoaffleth), og hvorom jeg beklager at have erfaret, at der ligeledes mellem den høitagtede Justitsminister og mig finder Meningsulighed Sted. Dog — herom vil jeg maaffee faae Leilighed til nærmere at udtale mig under Sagens senere Behandling. Jeg har allerede erklæret, at det er min Hensigt at ville stemme for Lovudkastet, i det mindste i dets væsentligste Punkter.

Witz: Jeg er naturligtviis enig med den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 6te District (Mourier) i, at et Birk kan nedlægges og inddrages under de ordinaire Domstole i Henshold til Grundloven, uden at nogen ny Lov derom udfommer, og i, at der behøves en ny Lov, for at kunne lade et privat Birk bestaae. Dette har den høitagtede Justitsminister ikke villet indrømme, men jeg skal tillade mig at gjøre opmærksom paa, at, naar et saadant privat Birk antages at burde bestaae, saa ligger Forandringen ikke alene deri, at der bliver udnævnt en kongelig Birkedommer, men der ere tillige adskillige andre Ting, som maae forandres. Saaledes er det jo bekendt, at der til Herredsfogeden er overdragen Skiftejurisdiction efter Militaire og Præster, som boe i Birket; men at en saadan særegen Skiftejurisdiction skulde vedblive med Hensyn til de for Fremtiden altid bestaaende Birker, saa at ikke Skiftejurisdictionen i det Hele blev disse overdragen, vilde dog være besynderligt, og det maa da ved Lov bestemmes, at den særegne Skiftejurisdiction, som tilkommer de kongelige Retsbetjente med Hensyn til flere Personer i Birket, tillige skal overgaae til den nye Birkedommer paa de private Birker. Endvidere ligger det private Birk sjældent aldeles sluttet, men det er ofte spredt omkring i forskellige Sogne, og derfor kunde det være hensigtsmæssigt ved Lov at arondere disse Jurisdictioner, navnlig for at raade Bod paa de Ulemper, som Sammenblandingen forarsager, hvilket alt

er erkjendt idet at det er befalet, at i Justits- og Politiesager skal den Retsbetjent, som har den største Part af Sognet, være Dommer, saaledes at, naar den største Deel af Sognet ligger i Birket, saa er Birkedommeren tillige Politimester for de enkelte Dele af Sognet, som ikke høre ind under Birket, og omvendt, naar et Birk tildeels ligger i et Sogn, hvoraf den største Deel hører under en Herredsfoged, saa er han ogsaa der Politimester og Dommer. Men, naar et Birk saaledes for Fremtiden skal bestaae som en selvstændig Jurisdiction, er det nødvendigt, at disse Forhold blive ordnede ved Lov, og jeg mener, at der er saameget mere Grund til at antage, at Saadant ikke kan see ved nogen som helst administrativ Foranstaltning, men kun ved Lov; thi saa vist som det er, at der staaer i Grundloven, at den dømmende Magt kun kan ordnes ved Lov, saa vist synes det ogsaa, at den dømmende Magts Omraade i enhver Deel af Landet ogsaa kun bør ordnes ved Lov. Naar man saaledes er kommen til det Resultat, at en Lov var nødvendig for at bibeholde enkelte Birker, saa har man troet at imødekomme Justitsministerens Dnsse ved at foreslaae den Forandring, som er skeet. Der staaer nemlig i Motiverne: „Overdrages altsaa Skifteforvaltningen og Overformynderibestyrelsen til samtlige private Birkedommere, hver for sit Vedkommende, vilde derved paa sine Steder maaffee i Løbet af en kort Tid foranlediges en dobbelt Overgang af Forretningerne, hvilket naturligtviis ikke kunde andet end være forbundet med flerehaandede Ulemper. Men paa den anden Side kunde det dog ikke tabes af Sigte, at de nysberørte Omstændigheder dog ingenlunde kunne forudsættes at ville medføre samtlige hidtilværende private Birketurisdictioners Nedlæggelse som særegne Jurisdictioner, og at de Retsbetjente, der for Fremtiden ville blive beskaffede ved disse Birker, i alle Henseender ville blive stillede i Klasse med de øvrige af Kongen beskaffede Retsbetjente.“ Man kan jo ikke vide, naar en Birkedommer kan døe, Skiftejurisdictionen kan være overdragen til ham idag, og imorgen kan han døe, og, naar nu Birket var af den Natur, at Rigsforsamlingen fandt, at det burde nedlægges,